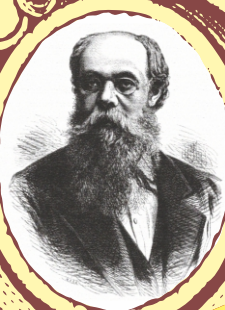

АДВОКАТИ

ПРОВІСНИКИ СОБОРНОСТІ

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ
АДВОКАТУРИ І ПРАВА НАУ

Адвокат Олександр Кониський

1836-1900
Ніжин, Чернігівщина

- Український письменник, педагог, публіцист
- Автор слів духовного гімну українців «Молитва за Україну» («Боже великий, єдиний»)

У 1878 р. обраний членом Київської міської думи. Звернувся до міністра освіти щодо скасування Емського указу 1876 р. і відновлення прав української мови. Велику увагу звертав на належне юридичне визначення та чітке законодавче закріплення принципу національної мови в судочинстві.

В умовах переслідування українства в Російській імперії був ініціатором перенесення центру українського руху до Галичини.

Один із засновників Товариства імені Т. Шевченка у Львові (1873 р.), а згодом ініціатор його перетворення на Наукове товариство імені Т. Шевченка (1892 р.) за зразком західноєвропейських наукових установ.

Як професійний адвокат, О. Кониський написав чимало праць з історії звичаєвого права, теорії і практики судочинства, щодо гострих проблем статусу селянства, політичного устрою європейських держав. Багатолітній досвід правника, глибоке знання життя втілилися у літературній творчості, яка заслужила суспільне визнання та високу оцінку українських інтелектуалів.

Значна частина його літературних творів містить в своїй основі юридичні сюжети, викриває негативні явища в діяльності царської адміністрації і суду, висвітлює діяльність тогочасної адвокатури: «Суддя Гарбуз», «Грішники», «Антін Калина», «Степмахи», «Народна педагогія», «Козарський ланок», «Сікутор», «Баба Явдох», «Хвора душа» та ін. Адвокату-письменнику належить цикл «оповідань з кримінальної хроніки»: «Каторжний», «Тюрма за волю», «Драма в тюрмі», «Чи злочинець, чи невинний», «Конокрад Іван Дранка». Також відома його казка-пародія на царський суд «Собача правда».

"Все життя Кониського нероздільно сплучено було з життям України. Я не знав людини, що більше, ніж він, жила життям Батьківщини, страждала її горем, була щаслива з її щастям. Можна любити Україну так як її любив Кониський, — але були, як він, — любити не можна".

(Олександр Лотоцький «Сторінки минулого», 1932)

ноти духовного гімну України
«Боже, великий, єдиний...»

Адвокат Ілля Шраг

1847-1919
Чернігів

- Український громадсько-політичний і культурно-освітній діяч

Народився у родині німця — вихідця із Саксонії, лікаря у маєтку відомої української родини Лизогубів. Мати походила з дворянського роду Колодєвичів.

Депутат і голова української фракції І-ої Державної Думи Російської імперії від Чернігівщини (1906 р.). Був автором законопроекту про автономію України, винесеного на розгляд Думи.

Член Української Центральної Ради від Чернігівської губернії (1917 р.), входив до складу комісії з розробки проекту статусу автономії України.

Член Українського правничого товариства, почесний мировий суддя Чернігівського судово-мирового округу (1918 р.). Співзасновник осередку товариства «Просвіта» у Чернігові.

Один із претендентів на посаду прем'єр-міністра Української держави Гетьмана П. Скоропадського, однак через недугу посади не обійняв.

Помер у Чернігові під час домашнього арешту більшовицькою владою. Серед селянства Ілля Шраг заслужив почесне звання «батька українського народу».

Будинок
Іллі Шрага в Чернігові

Члени товариства Громада.
Другий зліва сидить Ілля Шраг

- Український громадський і культурно-освітній діяч, видавець, публіцист, правник

Походив з родини урядовця, мирового судді у Харкові Андрія Степановича Дмитренка. Мати, Олександра Іллівна — з роду Григорія Квітків-Осн'яненка.

Закінчив юридичний факультет Харківського університету, кар'єру розпочав присяжним повіреним у Сумах. Працював адвокатом цукрозаводчиків Харитоненків.

Захищав права як простих селян, за що здобув славу «селянського адвоката», так і відомих представників української інтелігенції — родини Косачів, Василя Горленка тощо.

Секретар «Полтавських губернських відомостей», редактор-видавець журналу «Рідний край» (1905 — 1906 рр.).

У 1905 р. на квартирі Миколи Дмитрієва відбувся з'їзд представників українських громад, на якому обговорювалося питання автономії України. Діяльний член товариства «Просвіта», організатор видавництва «Український учитель» у Полтаві (1906 р.)

Сприяв розвитку українського архітектурного стилю, підтримавши Василя Кричевського у дискусії щодо проекту будинку Полтавського губернського земства. На замовлення адвоката В. Кричевський спорудив будинок у Ярьських (нині Шишацького району Полтавської області).

Сучасники високо цінували Миколу Дмитрієва, називаючи його «Українським Цицероном».

6 липня 1908 р., намагаючись врятувати сільську дівчину, яка тонула у Пслі, Микола Дмитрієв загинув.

«Смерть шановного Миколи Андрійовича — це велика втрата для України, вона в собі загубила одного із своїх цінних синів і пильних неспирних робітників».

(газета «Рідний край», Полтава, 1908)

Меморіальна дошка на честь Миколи Дмитрієва на будинку, де він жив у Полтаві

«Адвокатська доба» — це етап національного відродження в Галичині у 80-х роках XIX ст., ключову роль в якому відіграли адвокати. Представники цього покоління народилися в 50-60-их роках XIX ст., здобули правничий фах у Львівському чи Віденському університетах і були найбільш активними у своїй діяльності на переломі XIX і XX століть. Молода, освічена, прогресивна і кваліфікована генерація адвокатів кінця XIX — початку XX ст. перетворила Східну Галичину з найвідсталішої з матеріальною і культурно-освітнього погляду провінції Австро-Угорської імперії на «П'ємонт» українського національного відродження.

У 1890-х рр. самостійну адвокатську практику розпочала ціла генерація українців-випускників Львівського університету: Євген Олесницький (Стрий), Теофіл Кормош (Перемішль), Михайло Король (Жовква), Андрій Кос (Калуш), Андронік Могильницький (Рогатин), Михайло Дорундяк (Борищів), Іван Мандичевський (Станіслав, нині Івано-Франківськ), Іван Струтинський (Лісько), Іван Лошків і Станіслав Никалюк (Тернопіль), Ярослав Кулачковський, Кость Левицький, Степан Федяк, Микола Шухевич (Львів), Теофіл Окуневський (Городенка), Антін Горбачевський (Чортків), Андрій Чайковський (Бережани), Льонгин Озаркевич (Городок), Данило Стахура (Самбір), Кирило Трильовський (Коломия), Северин Данилович (Борищів). Більшість українських правників для фахової самореалізації обирали Східну Галичину, де засновували власні адвокатські контори.

Особливістю «покоління адвокатів» було те, що його представники добре розуміли визначальну роль культурно-освітнього та економічного чинників у житті народу. Саме адвокати були серед засновників та провідних діячів товариства «Просвіта». Утворені ними господарсько-економічні організації, такі як «Народна Торговля», «Товариство взаємних забезпечень від вогню, крадіжки та взлому «Дністер» і банк «Дністер», Крайовий Союз Кредитовий та Крайовий Союз Ревізійний, страхова компанія «Карпатія», Земельний Іпотечний Банк активно розвивалися і перетворилися на дієву матеріальну підмогу українства.

Завдяки своїй праці у двох основних законодавчих органах Австро-Угорської імперії — австрійському парламенті та Галицькому Крайовому Сеймі, правники стали учасниками й творцями політичних перетворень у державі.

«Адвокат Буковини» Микола Василько

1868-1924
Чернівці

- Шляхтич за походженням, правник за освітою, політик і дипломат за покликанням присвятив своє життя політичній боротьбі за відновлення рівних прав українців Буковини у сім'ї європейських народів. Справжній український патріот свій титул, кошти і вплив спрямував на досягнення високої цілі — повернути державу Україна на дипломатичну мапу Європи

Походив з родини буковинського магната рицаря Миколи фон Василька та Євгенії Науман. Навчався у престижному закритому навчальному закладі у Відні — Терезіанумі.

Правничий фах здобув у Чернівецькому університеті. Протягом двадцяти років був депутатом Буковинського крайового сейму (1898 — 1918 рр.). Уперше обраний у 1898 р., він 16 грудня 1898 року склав присягу депутата українською мовою.

Зусиллями депутата М. Василька вдалося заснувати українські гімназії у Кіцмані (1903 р.) і Вишніці (1908 р.), поділити Буковинську митрополію на українську та румунську (1916 р.).

У 1899 р. став депутатом австрійського парламенту від українців Буковини. Протягом дев'ятнадцятирічної діяльності парламентаря у Відні був заступником голови Українського клубу, виступав противником москвофільства та румунізації Буковини.

Член Головної Української Ради у період Першої світової війни, організатор Гуцульсько-буковинського куреня, який у 1915 — 1916 рр. брав участь у бойових діях у складі австро-угорських військ, співзасновник і заступник голови Загальної української ради у Відні.

Учасник переговорів щодо підписання Берестейського мирного договору між Україною та Центральними державами у лютому 1918 р., де відстоював українські інтереси. Він повідомив делегацію УНР про реальний стан справ в Австро-Угорщині і порадив непохитно відстоювати власні умови миру.

Дмитро Дорошенко написав: «За його допомогою Берестейський договір було уложено в дуже вигідних для України формах...».

Координував роботу зі створення 25 жовтня 1918 року Українського крайового комітету Буковини та організовував проведення Буковинського віча в Чернівцях.

Після проголошення Західно-Української Народної Республіки Микола Василько був її першим дипломатичним представником у Відні. 10 травня 1919 року М. Василько очолив посольство Української Народної Республіки у Швейцарії.

Здійснював нагляд за дипломатичними місіями УНР у Берліні, Римі та Будапешті, мав безсумнівний авторитет та довіру вищого керівництва УНР. Через нього здійснювалося фінансування української дипломатії у Центральній Європі. Значні видатки на утримання дипломатичних представництв робив М. Василько з власних коштів.

Підписання Берестейського
мирного договору УНР з
Центральними державами,
9 лютого 1918 р. Крайній
ліворуч стоїть
Микола Василько

Адвокат Кирило Трильовський

1864-1941
Галичина

- Український громадський та політичний діяч, письменник, публіцист і видавець, організатор січового та стрілецького руху в Галичині та Буковині

Походив із греко-католицької священницької родини. Навчався у гімназії в Золочеві та Коломиї.

Правничу освіту здобув у Чернівцях, згодом у Львівському і Віденському університетах. Докторат з права отримав у Кракові, адвокатський іспит склав у Львові.

5 травня 1900 року в селі Завалля (нині Снятинського району Івано-Франківської області) створив перший осередок товариства «Січ» — протипожежно-спортивної організації з українським військово-патріотичним вихованням. Протягом першого десятиліття XX століття мережа «Січей» охопила всю Східну Галичину і Буковину.

У 1901 р. відкрив свою адвокатську канцелярію у Коломиї. Депутат австрійського парламенту та галицького сейму від Радикальної партії.

Член Боевої Управи Українських Січових Стрільців, голова організаційного відділу.

Депутат Української Національної Ради ЗУНР. Учасник урочистого проголошення Актів Злуки УНР і ЗУНР у Києві 22 січня 1919 р.

Член делегації ЗУНР на Трудовому конгресі України.

Після поразки визвольної боротьби жив у Відні. У 1927 році повернувся на Коломийщину, вів адвокатську практику.

Автор січових пісень, редактор і видавець газет, календарів і популярних брошур для українського селянства. Під своїм півзвичем і псевдонімами (Клим Обух, Гайдамака, Кирило Приятель, Радикал, Січовий Батько, Снятинчик та ін. Опублікував близько 1800 статей у різних часописах, та видав 80 популярних книжок і брошур, серед яких і такі, як «Про велику французьку революцію» (Коломия, 1913 р.), «Російська цариця Катерина II», «Боротьба італійців за свободу та соборність» (Коломия, 1928 р.). Писав поезію. Видав збірку «Вперед!» (1888 р.).

Перша річниця
товариства Січ.
У центрі - Кирило
Трильовський

Адвокат Теофіл Окуневський

1858-1937
Івано-Франківщина

- Український громадський і політичний діяч

Походив з родини греко-католицького священика. Навчався на правничому факультеті Віденського університету. Під час навчання належав до українського студентського товариства «Січ».

Адвокатську практику пройшов у Станіславові (нині Івано-Франківськ).

Посол (депутат) до галицького сейму у 1889 — 1900 рр. і 1913 — 1914 рр.

Заснував та очолював осередок товариства «Просвіта», один з фундаторів гімназії «Рідна школа» в Городенці, з 1898 р. — міський голова (бургомістр).

Депутат австрійської Державної Ради (1897—1900 рр., 1907—1918 рр.).

Під час I світової війни заарештований російською окупаційною владою, ув'язнений у Чорткові, засланий до Києва.

Виступав на засіданні Української Центральної Ради в Києві (1917 р.). Депутат і член Президії Української Національної Ради (1918 — 1919 рр.).

Член адміністративної, законодавчої, закордонних справ та комунікаційної комісії УНР-Ради.

Повітовий комісар ЗУНР у Городенці (1918 — 1919 рр.).

Брав участь у Паризькій мирній конференції 1919 — 1920 рр. Під час аудієнції в міністра закордонних справ США йому було обіцяно вирішення проблем Східної Галичини шляхом плебісциту.

Боже великий, єдиний!
Нам Україну храни!
Вой і світу проміняй
Ти її очіни!

Світом науки і знання
Пас, дітей, просвіти
В чистій любові до краю
Ти нас, Боже, зрости!

Молимося, Боже єдиний,
Нам Україну храни!
Всі твої ласки, щедроту
Ти на людь наш зверни!

Дай йому волю!
Дай йому долю!
Дай доброго світа!
Щастя дай, Боже, народу
І многа, многа аїта!

АДВОКАТИ

В УКРАЇНСЬКОМУ

ДЕРЖАВОТВОРЕННІ

Період Української революції 1917–1921 років – переломний момент в історії України ХХ століття. Українці проголосили та відстоювали зі зброєю в руках Українську Народну республіку – першу українську модерну державність з парламентом, урядом і законодавством, відчули свою соборність, стали державотворчою нацією.

Адвокати були активними учасниками боротьби за українську державність.

Щонайменше 22 адвокати або помічники адвокатів були членами Української Центральної Ради (УЦР) – революційного представницького органу українського народу, а з листопада 1917 року – парламенту проголошеної ІІІ Універсалом Української Народної Республіки.

Значна кількість адвокатів займалася громадсько-політичною роботою на місцях – обиралися міськими головами і депутатами органів місцевого самоврядування, обіймали посади у місцевих адміністраціях, розбудовували мережу політичних партій, засновували і розвивали громадські організації.

Серед прізвищ відомих адвокатів – київський міський голова Євген Рябцов, мер Бахмута – Лев Флейшер, міський голова Липівця на Київщині – Василь Химерик, один із засновників Української Центральної Ради і заступник її голови, кооператор і голова правління Українбанку Федір Крижанівський, член УЦР та директор її канцелярії, згодом знаний учений-історик і правник – Андрій Яковлів, міністр польських справ Української Народної Республіки – Мечислав Міцкевич.

Український політик і публіцист

Адвокат Микола Міхновський

1873-1924
Харківщина

Народився у селі Турівка Прилуцького повіту на Полтавщині у родині священика.
Навчався на юридичному факультеті Київського університету.
Належав до таємної політичної організації «Братство тарасівців», написав її програму – «Кредо молодого українця».
Займався адвокатською практикою спочатку в Києві, з 1899 р. – у Харкові.
Написав брошуру «Самостійна Україна», де обґрунтував ідею політичної самостійності України.
Створив Українську народну партію, що проголосила своєю метою боротьбу за незалежність України (кін. 1901 р. – поч. 1902 р.).
Засновник часописів «Самостійна Україна» (1905 р.), «Запоріжжя» (1905 р.) «Хлібороб» (1906 р.) «Слобожанщина» (1906 р.), «Сніп» (1912 – 1913 рр.).
Керівник Українського військового клубу ім. гетьмана П. Полуботка (1917 р.).

Член Української Центральної Ради (1917 р.).
Член Українського генерального військового комітету (1917 р.).
Восени 1917 р. повернувся на Полтавщину. Увійшов до Української демократичної хліборобської партії. Працював мировим суддею у Лубках. У період Української держави 1918 р. перебував в опозиції до влади гетьмана П. Скоропадського, однак протигетьманське повстання не сприйняв. Владу Директорії УНР рішуче не підтримував, висловлювався за її усунення і встановлення військової диктатури.
Після 1920 р. перебував на Кубані, де вчителював і працював у кооперації. 1924 року повернувся до Києва. Заарештований ДПУ, але після кількох допитів звільнений. Наступного дня після звільнення був знайдений мертвим (обставини смерті остаточно не з'ясовані).

Український державний і громадсько-політичний діяч

Адвокат Михайло Ткаченко

1879-1920
Чернігівщина

Народився у місті Стародуб Ніжинського повіту у сім'ї чиновника-землеміра.
Навчався у Ніжинській гімназії та на юридичному факультеті Київського університету Святого Володимира. Був активним у студентському русі, входив до складу Революційної української партії.
Після закінчення навчання почав працювати адвокатом, однак не полишив і партійної роботи. За революційну агітацію був засуджений до заслання в Архангельську губернію. Щоб уникнути покарання емігрував до Австро-Угорщини і з 1903 року жив у Львові.
Генеральний секретар судових справ Української Народної Республіки (1917 р.).
Міністр внутрішніх справ Української Народної Республіки (1918 р.).
Заборонив німецьким та австрійським військовим судам вчиняти судові дії щодо громадян Української Народної Республіки (березень 1918 р.).
Очолював Українське правниче товариство (1917 р.).
З січня 1919 року – один із лідерів лівої течії УСДРП (незалежних).
Помер 1 січня 1920 року в Серпухові Московської губернії від плямистого тифу.

Український громадський і політичний діяч

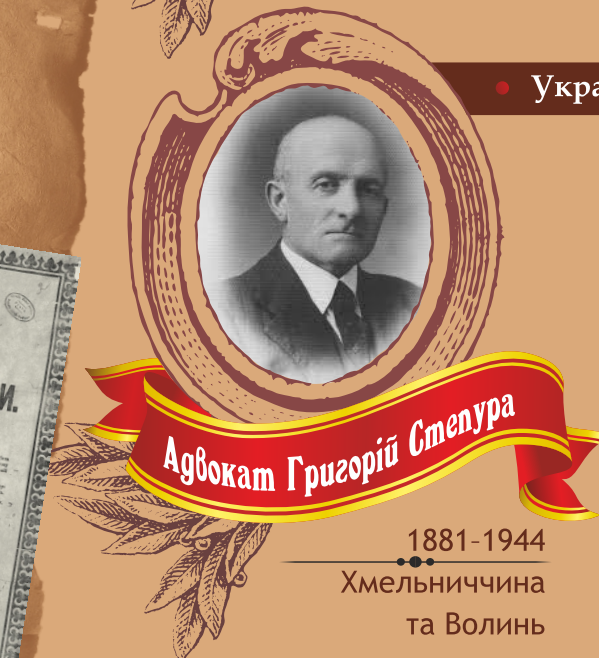

Адвокат Петро Климович

1855-1920
Одеса

Народився в родині православного священика.
Закінчив Полтавську духовну семінарію та юридичний факультет Новоросійського університету в Одесі. Займався адвокатською діяльністю.
Активний учасник українського руху в Одесі, організатор і керівник «Прогресів».
Член Одеської міської управи. Протягом багатьох років – гласний (депутат) Одеської міської думи.
У 1904 р. очолив Одеське товариство взаємного кредиту.
До 1917 року був головою Одеського відділення Російсько-Англійської торговельної палати, очолював економічний відділ Одеського відділення Російського технічного товариства, а також був головним представником Петербурзького товариства страхування в Одесі.
Керуючий Міністерством фінансів Української Народної Республіки (березень 1918 р.).
Голова Одеської міської української Ради (1918 р.).
Страчений більшовиками в Одесі у 1920 році.

Український політичний і державний діяч

Адвокат Григорій Стенура

1881-1944
Хмельниччина та Волинь

Навчався в Подільській духовній семінарії у Кам'янці-Подільському та в Кутаїській духовній семінарії.
Правничу освіту здобув у Варшавському університеті.
У 1912 році відкрив приватну адвокатську контору у Кам'янці-Подільському.
Після лютого 1917 року – начальник міліції Кам'янецького повіту і помічник Подільського губернського комісара Тимчасового уряду Росії.
Член Української Центральної Ради (1917 – 1918 рр.).
Губернський комісар Поділля (листопад 1917 – квітень 1918 рр., листопад 1918 – квітень 1919 рр.).
Губернський комісар Харківщини (квітень – травень 1918 р.).
З 1923 року з сім'єю проживав у Луцьку, що у міжвоєнний період входив до Польщі. Тут заснував «Бюро правних порад і писання прохань» при міській і повітовій «Просвіті».
З 1926-го по 1939 рік займався адвокатською діяльністю. Серед тих, хто шукав захисту адвоката – український націоналісти і члени Комуністичної партії Західної України, члени єврейських і польських організацій.
У 1939 році заарештований НКВС. Загинув у 1944 році на засланні на території Узбецької РСР.

Український громадсько-політичний діяч, публіцист і дипломат

Адвокат Федір Матушевський

1869-1919
Черкащина

Народився у родині священика. Закінчив Київську духовну семінарію, учителював у Черкасах, належав до Загальноукраїнської безпартійної організації.
Навчався на юридичному факультеті Дерптського університету.
Редактор першої україномовної щоденної газети «Громадська думка» (1906 р.).
У 1907 році виїхав до Санкт-Петербурга. Один із засновників Українського комітету допомоги жертвам російської окупації Галичини (1915 р.). У 1916–1917 рр. – уповноважений Комітету Всеросійського союзу міст Південно-Західного фронту.
Член Української Центральної Ради (1917 р.), обраний від Української радикально-демократичної партії.
З серпня 1917 року – член Комісії при Малій раді УЦР з розробки невідкладних заходів для розв'язання продовольчої кризи.
З жовтня 1917 року – член Крайового комітету охорони революції в Україні.
У січні 1919 року призначений послом Директорії УНР у Греції.
Автор численних публіцистичних та історико-літературних нарисів, зокрема і про адвоката Олександра Кониського «Божий чоловік. Пам'яті дорогого вчителя О.Я. Кониського» (1903 р.). Залишив спогади «Із щоденника українського посла».

Український громадський діяч, видавець і редактор

Організатор культурно-освітнього руху на Волині

Адвокат Самійло Підгірський

1881-1944
Поділля

Народився у родині заможних селян у Люботіві Ковельського повіту.
Закінчив юридичний факультет Петербурзького університету.
Після початку Першої світової війни населення Ковельського повіту було евакуйоване – Самійло Підгірський опинився в Києві. Вступив до партії українських соціалістів-федералістів.
З початком Української революції обраний членом Української Центральної Ради.
Один із засновників Українського правничого товариства (1917 р.).
Суддя Київського апеляційного суду Української Народної Республіки (1918 р.).
Голова Волинської губернської земської управи (1918 – 1919 рр.).
До кінця 1919 року працював у Житомирі на посаді інструктора каси дрібного кредиту Волинського губернського земства. Одночасно редагує перші українські газети на Волині – «Громадянин» і «Волинську газету». З 1920 року – луцьку «Громаду» та «Наше життя».

У 1921 року перебрався до Ковеля. Депутат польського сейму (1922 – 1928 рр.), голова Української парламентської репрезентативної.
У 1931 – 1939 роках працювала у Ковелі його приватна адвокатська канцелярія. Адвокат захищав членів ОУН на судових процесах.
У жовтні 1939 року С.Підгірський був заарештований НКВС. Однак за клопотанням депутатів радянських Народних Зборів Західної України О.Луцкевича та І.Тишика адвоката було звільнено. С.Підгірський оселився на Станіславщині (нині Івано-Франківщина) і працював сільським учителем.
З початком німецько-радянської війни повернувся до Ковеля. У 1942 – 1943 рр. працював суддею Маціцького району Волинської області. У 1943 році нацисти розстріляли дружину, дочку і зятя С.Підгірського.
У 1944 році адвокат заарештований відділом радянської контррозвідки «Смерш» і перевезений до тюрми №1 УНКВС Київської області. Не витримавши катувань енкаведистів, С.Підгірський 5 серпня 1944 року помер і був захований на території тюрми.

Український громадський та політичний діяч, журналіст

Адвокат Борис Козубський

1886-1953
Кременеччина

Народився у родині лікаря.
Закінчив Острозьку гімназію. Навчався на юридичних факультетах Київського і Харківського університетів.
Працював адвокатом у конторі під керівництвом Миколи Міхновського, засновника і керівника Революційної української партії.
У 1917 році обраний членом Української Центральної Ради від Волині.
Після захоплення Києва більшовицькими військами повернувся на Волинь.
Один із керівників влади УНР на Кременеччині, голова повітової земської управи у Кременці, пізніше голова міської ради і наглядової ради союзу кооперативів.
У 1919 р. інтернований поляками у таборі в Домб'є.
Повернувшись до Кременця, став довголітнім головою Кременецької управи товариства «Просвіта», частину власного будинку віддав безкоштовно для потреб «Просвіти».
У 1922 – 1927 роках посол (депутат) польського сейму. Член Українського сеймового клубу. Працював у сеймових комісіях: конституційній, комунікаційній, правничій.

Співорганізатор українського Народного дому у Кременці і товариства «Сільський господар».
У 1930-х роках займався приватною адвокатською практикою.
Переслідувався польською владою, двічі арештований. У 1939 р. ув'язнений у Березі Картузькій.
Влітку 1941 р. – член Української національної ради у Львові та Української ради довір'я на Волині.
Під час радянсько-німецької війни продовжував юридичну практику у Кременці та Львові. З 1944 р. працював у Львові коректором газети «Вільна Україна».
Арештований НКВД у серпні 1948 року та засуджений на 25 років.
Відбував покарання у таборах Мордовії, де 17 лютого 1953 р. помер.

АДВОКАТИ

В УРЯДАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ
— ГЕТЬМАНА —
ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО

Серед державних утворень доби Української революції 1917 – 1921 рр. Гетьманат Павла Скоропадського займає особливе місце. В його основу було покладено консервативно-ліберальні цінності, базовані на визнанні права приватної власності, а також український територіальний патріотизм, толерантний до російської духовно-культурної спадщини.

29 квітня 1918 р. на Всеукраїнському з'їзді хліборобів Павло Скоропадський був проголошений Гетьманом України. На зміну парламентській за формою правління, революційно-демократичній за сутністю, соціалістичній за ідейним спрямуванням Українській Народній Республіці прийшла Українська держава.

П.Скоропадський своїм першим установчим актом – «Грамотою до всього українського народу», розпустив Центральну Раду і звільнив з посади усіх міністрів УНР. Одним із нагальних завдань стало формування Ради Міністрів. За сім з половиною місяців правління Гетьмана змінилося три склади уряду.

Основний кістяк першого кабінету міністрів був затверджений 3 травня 1918 р. Його очолив відомий земський діяч, представник стародавнього козацько-старшинського роду Федір Лизогуб. Через відмову українських соціалістичних партій брати участь у формуванні уряду до нього увійшли переважно діячі правих поглядів, члени російської кадетської партії. Каденція першого кабінету була найтривалішою – понад півроку. За цей час були досягнуті найвагоміші здобутки у державному будівництві.

25 жовтня 1918 р. Павло Скоропадський призначив уряд, який був результатом пошуку порозуміння Гетьмана з лідерами опозиційного Українського Національного Союзу і в якому було значно посилене проукраїнське демократичне крило. Однак завершення Першої світової війни та поразка країн Четвертого Союзу – союзників Гетьмана, обумовило те, що цей склад Ради Міністрів проіснував всього три тижні. 14 листопада 1918 р. П.Скоропадський відправив уряд у відставку, а вже наступного дня призначив новий кабінет, складений виключно з діячів правої, проросійської і проантантівської орієнтації на чолі з колишнім посадовцем царської адміністрації С.Гербелем. Цей уряд протримався рівно місяць, організовуючи військову протидію піднятому Директорією повстанню. Останнім актом Ради Міністрів стала постанова від 14 грудня 1918 р. про передачу влади Директорії.

До складу урядів Гетьманату Павла Скоропадського увійшли видатні адвокати: тимчасово виконуючим обов'язки Голови Ради Міністрів у травні 1918 р., а також міністром освіти і мистецтва у травні – жовтні 1918 р. був адвокат Микола Прокопович Василенко; з травня по липень державним секретарем Ради Міністрів, а з липня по грудень 1918 р. міністром внутрішніх справ – адвокат Ігор Олександрович Кістяковський, міністром торгівлі та промисловості Української Держави у травні – жовтні 1918 р. – адвокат Сергій Михайлович Гутник; міністром праці у жовтні 1918 р. – був адвокат Максим Антонович Славинський, членом Державного Сенату – адвокат Михайло Дем'янович Пухтинський, послом Української Держави у Туреччині – адвокат Олександр Олександрович Кістяковський.

- Голова Ради Народних Міністрів Української Держави, міністр народної освіти і мистецтва
- Президент Державного Сенату Української держави
- Президент Всеукраїнської Академії Наук
- Учений-історик

Народився на Чернігівщині. Закінчив історико-філологічний факультет Дерптського університету. Отримав звання кандидата російської історії. Працював у гімназіях Києва та Київському статистичному комітеті, був співредактором часопису «Києвская старина».

У 1905 – 1907 р. редагував газету «Києвские отклики». За публікацію у ній статей «крамольного содержания» був засуджений до року ув'язнення, яке відбував у сумнозвісних петербурзьких «Крестах». У в'язниці вивчав правничі дисципліни і згодом склав іспит за програмою юридичного факультету у Новоросійському університеті, здобув ступінь магістра права. Через небажанадійність М.Василенку було заборонено викладати у вищій школі.

Працював помічником присяжного повіреного округу Одеської судової палати та присяжним повіреним (адвокатом) округу Київської судової палати. У 1910 р. вступив до російської конституційно-демократичної партії (кадетів).

У 1917 р. став членом Української Центральної Ради, проте активної участі в її діяльності не брав.

У березні 1917 р. російський Тимчасовий уряд призначив М. Василенка почителем (куратором) Київського шкільного округу, а з серпня 1917 р. – заступником міністра освіти Тимчасового уряду.

Після більшовицького перевороту повернувся до Києва та викладав на Вищих жіночих курсах і в Українському народному університеті.

2 квітня 1918 р. обраний до складу Генерального суду УНР.

30 квітня 1918 р. призначений Гетьманом Павлом Скоропадським виконуючим обов'язки Голови Ради Міністрів Української держави. Водночас був міністром народної освіти та мистецтва. Реформування народної освіти, ввізання у Києві та Кам'янці-Подільському державних університетів, заснування Академії наук, розвиток національного мистецтва – основні здобутки у діяльності міністра.

З серпня 1918 р. – Президент Державного Сенату Української Держави.

У 1921 році обраний Президентом Всеукраїнської академії наук. Однак не був затверджений Народним комісаром освіти УСРР і в лютому 1922 року відмовився від посади.

У вересні 1923 р. був заарештований у справі «Київського обласного центру дій». 7 квітня 1924 року судовий процес завершився для М.Василенка вирокм про десятирічне ув'язнення. Кілька місяців колеги по Всеукраїнській академії наук, громадські діячі, дружина ученого вели активну кампанію за помилування академіка ухвалою ВУЦВК і у листопаді 1924 р. М. Василенка було звільнено.

М.Василенко зосередився на науковій роботі в академічній комісії з вивчення історії західноросійського та українського права. За його редакцією вийшло сім випусків «Праць комісії...» та шість томів «Записок соціально-економічного підліду». Побачили світ ґрунтовні праці після вченого «Матеріали до історії українського права», «Територія України XVII віку», «Правне положення Чернігівщини за польської доби» та інші.

Помер М. Василенко 3 жовтня 1935 року. Похований на Лук'янівському цвинтарі у Києві.

- Державний секретар і міністр внутрішніх справ Української Держави
- Учений-правник

Народився у сім'ї відомого правника-криміналіста і діяча українського національного руху, професора Київського університету Олександра Федоровича Кістяковського. Був наймолодшим з п'яти синів у родині. У дев'ять років залишився без батька.

Закінчив з золотою медаллю юридичний факультет Київського університету, кілька років вивчав цивільне і римське право в Німеччині. Деякий час працював приват-доцентом в університеті Св.Володимира у Києві.

У 1903 р. переїхав до Москви, де працював присяжним повіреним московської судової палати. Став одним із найпопулярніших і високооплачуваних адвокатів, виступав юрисконсультм низки організацій і банків. Планував на Арбаті звести великий будинок для свого адвокатського офісу, відкрити музей художників Нестерова і Сомова, роботи яких колекціонував. Матеріально підтримував видання у Москві журналу «Украинская жизнь», редагуваного О.Саліковським і С.Петлюрою.

До 1917 р. був приват-доцентом Московського комерційного інституту. Займався науковою роботою в галузі цивільного права. Ініціював відновлення видання журналу «Юридический вестник».

У жовтні 1917 р. з приходом до влади більшовиків повернувся з Москви до Києва.

У середині травня 1918 р. призначений Гетьманом П.Скоропадським державним секретарем Української Держави. Ігор Кістяковський енергійно взявся за вдосконалення організації діяльності Ради Міністрів. Було розроблено порядок підготовки законопроектів, внесення та розгляд їх урядом, спосіб опублікування. Як державний секретар І. Кістяковський мав право прикінцевого редагування ухвалених Радою Міністрів законів і подання їх на затвердження Гетьманові.

Виступив ініціатором термінового прийняття закону про українське громадянство, який був підготовлений фахівцями міністерства юстиції і Державної Канцелярії із залученням відомих учених-правників Б.Кістяковського та Є.Спекторського.

І.Кістяковський ініціював утворення замість Генерального суду, який функціонував в УНР, Державного сенату за взірцем Правительственого сенату Російської імперії. Рада Міністрів відмінила закон Центральної Ради від 2 грудня 1917 р. і ухвалила утворити Державний сенат «яко вищу в судових і адміністративних справах державну інституцію». І.Кістяковський був обраний членом Державного сенату.

Наприкінці липня 1918 р. гетьман П.Скоропадський призначив І.Кістяковського міністром внутрішніх справ. Одним із найнагальніших питань, за вирішення якого взявся міністр МВС, було законодавче забезпечення функціонування Державної варті – правоохоронного органу, який наділили функціями дореволюційної поліції та жандармерії. Міністр здійснив «чистку» керівних кадрів міністерства та місцевих адміністрацій, звільнивши найбільш одіозних представників колишньої царської адміністрації і намагався призначити на звільнені посади представників поміркованих українських кіл.

Міністерству внутрішніх справ доводилося займатися широким колом справ, які вимагали жорстких і непопулярних рішень. Було розроблено і затверджено «Тимчасове положення про заходи проти осіб, які загрожують безпеці Української Держави і її правопорядку». Міністр, губернські старости, міські отамани отримали право проводити обшуки, арешти, вислання осіб запідозрених у скоєнні антидержавних дій. Державна варта масово застосовувала позасудові, репресивні заходи. Кількість арештованих, висланих за межі Гетьманату, налічувала тисячі. І весь цей негатив лягав на міністра І. Кістяковського. Не влаштувала діяльність міністра і німецька адміністрація в Україні, на думку якої І.Кістяковський недостатньо забезпечував інтереси німецьких військових і дипломатів у Києві: виступив проти наполюгання німців вести хлібну монополію, не розв'язав квартирну кризу, не подолав спекуляцію.

І.Кістяковський до кінця гетьманського правління залишався в Раді Міністрів. Його підпис стоїть під двома останніми постановами, ухваленими в день падіння Гетьманату 14 грудня 1918 р. Першою уряд відновив дію раніше розпущених Київської міської думи і міської управи, передавши їм управління містом. А другою, вже після отримання звістки про відчечення П.Скоропадського від влади, ухвалив «скласти з себе повноваження і передати владу Директорії».

З початком антигетьманського повстання І.Кістяковський залишив Київ і вийшов за кордон. Спочатку до Стамбула, а звідти – до Франції.

В еміграції мешкав у Парижі, займався адвокатською практикою. Був членом правління одного з паризьких банків, брав активну участь у громадському житті російської еміграції. Належав до Союзу російських адвокатів за кордоном, Союзу російських дворян, Національного об'єднання російських письменників і журналістів, Російського національного об'єднання. Вводив до кількох масонських лож.

Помер І.Кістяковський у вересні 1940 р. у Парижі, похований на кладовищі Сент-Женев'єв-де-Буа.

- Міністр праці Української держави, дипломат
- Публіцист і літератор

Народився у селі Ставище на Київщині у родині заможного селянина. Освіту здобув на юридичному та історико-філологічному факультетах Київського університету. Після навчання оселився у Катеринославі, де редагував газету «Придніпровський вестник». Відтак переїхав у Петербург.

Працював присяжним повіреним Петербурзької судової палати.

З 1899 року дописував у часописи «Жизнь» і «Северный курьер», був секретарем редакції журналу «Вестник Европы» (1909 – 1917 рр.). Після виборів до І-ї Державної думи Російської імперії став редактором видання Української парламентської фракції «Український вестник» (травень – вересень 1906 р.).

У 1914 – 1916 рр. був видавцем і технічним редактором першого українського довідника «Український народ в его прошлом и настоящем» у двох томах.

Організатор української демонстрації у Петрограді 12 березня 1917 р. Член Української національної ради в Петрограді. Голова Особливої наради з обласної реформи при Тимчасовому уряді. Представник Тимчасового уряду на З'їзді поневолених народів Росії у Києві у вересні 1917 р.

У травні 1918 р. повернувся в Україну. Гетьман Павло Скоропадський призначив М.Славинського радником Міністерства закордонних справ. Пізніше очолив політичну комісію української делегації на мирних переговорах з радянською Росією. Вводив до комісії з підготовки контракту про громадянство Української Держави, який на початку липня 1918 року був затверджений П.Скоропадським.

У вересні 1918 р. очолив тимчасову дипломатичну місію Української Держави до Обласі Війська Донського.

У жовтні – листопаді 1918 р. – міністр праці Української Держави.

З січня 1919 р. – посол Української Народної Республіки у Чехословаччині.

У 1923 – 1931 рр. – професор Української сільськогосподарської академії у Подєбрадах: викладав курси з історії України, європейської історії та літератури.

У 1931 – 1938 рр. очолював Український республікансько-демократичний клуб у Празі, що організовував культурно-просвітницькі заходи для українських емігрантів. Заступник Головної української еміграційної ради.

У 1937 році у Парижі на запрошення Комітету друзів народів Кавказу, Туркестану та України прочитав лекцію «Національно-государственная проблема в СССР».

Автор численних статей, перекладів, літературних творів, серед яких підручник «Історія України» (Подєбради, 1934 р.).

27 травня 1945 року М.Славинський був заарештований відділом радянської військової контррозвідки СМЕРШ і переміщений у Лук'янівську в'язницю в Києві. Після кількох місяців допитів був складений обвинувальний висновок. М.Славинському інкримінувалася активна участь «у боротьбі за відторгнення України від Радянського Союзу та створення буржуазної української держави, антирадянська агітація, співпраця з петлюрівськими виданнями. Справу мав розглядати військовий трибунал НКВС.

Проте, до початку судового розгляду М.Славинський помер від виснаження у Лук'янівській в'язниці 23 листопада 1945 року.

- Міністр торгівлі та промисловості Української Держави
- Фінансист

Народився у м. Акерман Бессарабської губернії у єврейській купецькій родині.

У 1892 р. закінчив юридичний факультет Новоросійського університету. Працював присяжним повіреним Одеського судового округу.

У 1910 – 1912 рр. займав посаду керуючого Одеським відділенням Сибірського торговельного банку.

Голова Одеського біржового комітету.

Влітку 1917 р. обраний гласним Одеської міської думи. Особливу популярність С.Гутнику принесла його активна участь у розв'язанні проблеми багатомільйонної контрибуції накладеної на заможних городян під час зайняття Одеси взимку 1918 року.

Навесні 1918 р. брав участь у підготовці угоди УНР і Центральної держав з питань товарообміну.

У травні – жовтні 1918 р. – міністр торгівлі і промисловості Української Держави. С.Гутник домігся прийняття законопроекту про надання йому особливих повноважень по регулюванню зовнішньої торгівлі, був прихильником максимального зосередження права розпоряджатися ресурсами палива в руках міністерства, ініціював створення Українського комітету у справах паперової промисловості, відстоював жорстку економічну блокаду Румунії.

10 вересня 1918 р. зусиллями міністра Гутника підписано «Економічний договір між Українською Державою та Німеччиною і Австро-Угорщиною, на господарський 1918/1919 р.» Попри низку поступок з української сторони, угода фіксувала вигідне для України співвідношення карбованця та марки, що надавало змогу створити власну тверду валюту та фінансову систему.

10 жовтня 1918 р. міністр Гутник був учасником переговорів з Кримом, де переконання української сторони полягало «в необхідності, внаслідок спільності політичних та економічних інтересів приєднати Крим до України», з наданням першому «органів широкого місцевого самоврядування».

Повернувшись до Одеси С.Гутник знову очолив місцевий біржовий комітет. У лютому 1919 р. виступив з основною доповіддю про економічні проблеми на з'їзді Південноросійських портівих біржових комітетів.

Після зайняття Одеси Червоною армією сліди С.Гутника губляться. Про його подальшу долю нічого невідомо.

Урочисте відкриття Кам'янець-Подільського державного університету 22 жовтня 1918 р.

Молебень на Софійському майдані в Києві після проголошення П.Скоропадського Гетьманом України 29 квітня 1918 р.

Молебень на Софійському майдані на честь проголошення Павла Скоропадського Гетьманом України 29 квітня 1918 р.

Велика печатка Української Держави

Брати Славинські. Максим - крайній справа

Комісія з вивчення історії західноросійського і українського права ВУАН. У центрі сидить Микола Василенко, 1924 р.

Карта Української Держави Гетьмана П.Скоропадського, 1918 р.

АДВОКАТИ

В УКРАЇНСЬКОМУ
ДЕРЖАВОТВОРЕННІ

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

АДВОКАТИ-ДІЯЧІ

ДИРЕКТОРІЇ ТА МІНІСТРИ

— УКРАЇНСЬКОЇ —
НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

ЦЕНТР РОЗВИТКУ
АДВОКАТУРИ І ПРАВА НАУ

Осінь 1918 року принесла завершення Першої світової війни. Після поразки країн Четверного союзу, Гетьман Павло Скоропадський втратив опору свого правління у вигляді німецької і австро-угорської військової присутності в Україні. Слабкість гетьманської влади дозволила опозиційним українським силам підняти антигетьманське повстання, яке почалося 14 листопада 1918 року. Через місяць, у грудні 1918 року Гетьман зрікся влади. Українська Народна Республіка була відновлена. Два роки Директорія та уряди УНР діяли у складних внутрішніх і зовнішніх обставинах. Одночасно відбувалися бойові дії на кількох фронтах: більшовицько-українська війна, воєнний конфлікт із Збройними силами Півдня Росії, польсько-українська війна в Галичині.

Центральне місце в системі влади посіла Директорія, що виникла як колегіальний орган управління в умовах антигетьманського повстання. Серед п'яти діячів, що увійшли до її складу, був адвокат Опанас Андрієвський.

Директорія здійснювала переважно політичне керівництво, тоді як вирішення конкретних проблем цивільного і військового життя було покладено на уряд – Раду Народних Міністрів. Формування уряду відбулося за коаліційним принципом. До уряду надіслали своїх представників усі політичні партії, які входили до Українського Національного Союзу – політичного блоку партій та громадських організацій, опозиційних до Української держави гетьмана П. Скоропадського. Протягом 1918 – 1920 рр. змінилося шість складів уряду, який неодноразово переїздив із Києва до Вінниці, Кам'яниці-Подільської.

У складі урядів УНР доби Директорії на найвищих державних посадах працювали адвокати: міністр юстиції та міністр військових справ УНР Григорій Сиротенко; державний секретар Ради Народних Міністрів Михайло Корчинський; заступник міністра закордонних справ, голова української дипломатичної місії у Лондоні, представник УНР на Паризькій мирній конференції 1919 – 1920 рр. Арнольд Марголін; міністр праці УНР Валентин Садовський; тимчасово керуючий міністерством внутрішніх справ, міністр юстиції, керуючий міністерством закордонних справ, заступник голови Ради Міністрів Андрій Лівницький; керівник Головного управління преси й пропаганди уряду УНР Осип Назарук; губернський комісар Волині та Поділля Федір Сумневич; посол УНР в Чехословаччині Максим Славинський.

Наприкінці 1920 року останньому уряду доби Директорії УНР довелося виїхати на територію Польщі. Більшість урядовців опинилися в еміграції і продовжили діяльність в державних органах Української Народної Республіки в екзилі. Тих, хто залишився в Україні, окупованій більшовицькими військами, чекала трагічна доля жертв політичних репресій.

- Громадсько-політичний, державний і військовий діяч
- Голова Військово-судової управи Армії УНР
- Міністр юстиції та міністр військових справ УНР

Навчався у Демидівському юридичному ліцеї (Ярославль, нині Російська Федерація). Працював помічником присяжного повіреного (адвоката) у Полтаві.

Під час Першої світової війни служив в російській армії. У 1915 році потрапив у полон, перебував у таборі Раштат, був співробітником Союзу Визволення України. У 1917 році очолював українську громаду в таборі Ган-Мюнден. Ініціатор створення з полонених воїнів-українців двох Українських (Синьожупаних) дивізій. У їх складі повернувся в Україну. У переддень приходу до влади Гетьмана П. Скоропадського наприкінці квітня 1918 року обидві дивізії були розформовані німцями.

Підтримав Симона Петлюру під час протигетьманського повстання. У грудні 1918 р. – голова Військово-судової управи Армії УНР, невдовзі призначений товаришем міністра військових справ УНР. У січні – лютому 1919 р. – міністр юстиції УНР, у квітні – липні 1919 р. – міністр військових справ УНР, з липня по грудень 1919 р. – радник Міністерства внутрішніх справ УНР.

Після зайняття України більшовиками нелегально жив у Нових Санжарах на Полтавщині. 21 жовтня 1920 р. заарештований радянською владою.

У 1921 р. у процесі над діячами Центрального Комітету Української партії соціалістів-революціонерів засуджений до 5 років ув'язнення у концтаборі. Загинув за нез'ясованих обставин.

Адвокат Григорій Сиротенко

1888-1925

Полтавщина

- Громадсько-політичний діяч, дипломат, письменник
- Заступник міністра закордонних справ
- Голова дипломатичної місії УНР у Великобританії

Народився в Києві в родині єврейського купця, підприємця і мецената Давида Марголіна.

У 1900 році закінчив юридичний факультет Київського університету, навчався у Німеччині та Франції. Член Колегії адвокатів Росії.

Брав участь у кількох процесах у справах єврейських погромів. Став широко відомим після участі «у справі Бейліса» як слідчий та адвокат.

У 1905 – 1917 рр. – генеральний секретар Південноросійського відділення Союзу за рівні права євреїв у Росії.

У 1906 – 1913 рр. голова Єврейської територіальної організації.

З 1917 р. – член Української партії соціалістів-федералістів.

З березня 1918 р. – член Генерального Суду УНР та Державного Сенату Української держави.

У 1919 р. – Заступник міністра закордонних справ у період Директорії УНР.

У 1920 р. – голова української дипломатичної місії у Лондоні.

Представник Української Народної Республіки на Паризькій мирній конференції 1919 – 1920 рр.

Починаючи з 1922 р. – на еміграції у США. Виступив на захист Симона Петлюри, показавши безпідставність звинувачень його в антисемітизмі.

Працював на посаді професора Українського технічного інституту в Нью-Йорку, у 1954 – 1955 р. – його президент. З 1950 р. – почесний доктор права Українського вільного університету у Мюнхені.

Помер у США.

Адвокат Арнольд Марголін

1877-1956

Київ

- Громадський, політичний і державний діяч
- Журналіст, економіст
- Міністр праці УНР

Народився у сім'ї священика. У 1909 році закінчив юридичний факультет Київського університету, у 1913 році – економічний факультет Петербурзького технологічного інституту. Був організатором студентського руху, належав до Української соціал-демократичної робітничої партії.

З 1913 р. помічник адвоката Петербурзької судової палати, з 1915 року – адвокат. Навесні 1917 р. став членом Української Центральної Ради.

У червні – серпні 1917 р. – перший Генеральний секретар (міністр) судових справ УЦР.

У період Гетьманату П. Скоропадського – член політичної комісії української делегації на мирних переговорах між Українською державою та РСФРР.

Міністр праці Української Народної Республіки (1920 – 1921 рр.)

На еміграції – у Чехословаччині. Професор Української Господарської Академії у Подєбрадах.

У 1945 році був заарештований у Празі радянською військовою контррозвідкою та вивезений до СРСР.

Загинув у Лук'янівській тюрмі в Києві.

Адвокат Валентин Садовський

1887-1847

Волинь

- Громадський і державно-політичний діяч
- Губернський комісар Волинської та Подільської губерній УНР

Навчався в духовному училищі та Подільській семінарії. У 1911 році закінчив юридичний факультет Варшавського університету. Працював адвокатом.

З липня до грудня 1917 року – голова повітової народної управи Рівненського повіту. Один з організаторів «Просвіти» у Рівному.

З грудня 1918 р. по грудень 1919 р. – губернський комісар Волині.

У листопаді 1920 року – губернський комісар Подільської губернії УНР.

З червня 1921 року – голова Центрального бюро біженців з України у Тернополі.

На еміграції у Чехословаччині. Член Українського громадського комітету у Чехословаччині.

У 1929 році повернувся на Волинь. Подальша доля невідома.

Адвокат Федір Сумневич

1885-невідомо

Вінничина, Волинь

- Громадсько-політичний і державний діяч
- Державний секретар Ради Народних Міністрів

Народився у родині священика.

Закінчив духовне училище, навчався у Подільській духовній семінарії, проте був виключений за політичну діяльність.

У 1905 році вступив на юридичний факультет Київського університету. Внаслідок переслідувань за участь у студентських політичних акціях переїхав до Петербурга, де у 1910 році закінчив навчання на юридичному факультеті Петербурзького університету.

У 1911 році вступив до складу петербурзької присяжної адвокатури: помічник присяжного повіреного, з 1916 року – присяжний повірений.

У 1908 – 1917 роках – діяльний член української громади в Петербурзі, голова Молодого Тугу (Товариства українських поступовців) і Українського громадського клубу.

Адвокат Михайло Корчинський

1885-1937

Хмельниччина

У 1917 року призначений Тимчасовим урядом заступником губернського комісара Буковини. Член Центральної Ради від Української партії соціалістів-федералістів.

Протягом грудня 1918 р. – квітня 1919 р. – державний секретар Ради народних міністрів УНР доби Директорії (грудень 1918 – квітень 1919).

У 1920 році – ініціатор і член Ради Республіки у Тарнові.

Працював адвокатом у Кам'янці-Подільській.

З 1922 року – правний дорадник і Ревізіонному Союзу Українських Кооператив у Львові, професор і член Кураторії Вищих Шкіл у Львові, член НТШ.

Публікував статті й розвідки в українській пресі. Автор монографії «Кооперативне право» (Львів, 1935).

Помер у Львові. Похований на Личаківському цвинтарі, однак могила не збереглася.

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Адвокат Михайло Корчинський

Анкета заарештованого В.Садовського, 27 лютого 1946 р.

Орган НКВД

Переглянути анкету для заповнення арештантом – заповнюється. Заповнення однією рукою арештанта, іншою – доглядателя.

Анкета арештованого

1. Фамилія, ім'я та по- батьку: **Садовський Валентин Осипович**

2. Год і місце народження: **1887 р. в. Київщина**

3. Послання, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

4. Професія, освіта, спеціальність: **Адвокат**

5. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

6. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

7. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

8. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

9. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

10. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

11. Статус, (особи, які є в'язнями, вказати, що це за в'язні): **Київщина**

12. Укази, які виконувалися (всіх осіб): **Київщина**

13. Вказати, чи були арештовані родичи (всіх осіб): **Київщина**

14. СОСТАВ СЕМЬЯ

Ім'я	Вік	Послання, місце, звідки арештований (всіх осіб)	Місце, звідки арештований (всіх осіб)
Садовський Валентин Осипович	1887	Київщина	Київщина
Садовський Осип Осипович	1857	Київщина	Київщина
Садовська Марія Осипівна	1884	Київщина	Київщина
Садовська Марія Осипівна	1884	Київщина	Київщина

Анкета заарештованого В.Садовського, 27 лютого 1946 р.

1. Фамилія, ім'я та по- батьку: **Садовський Валентин Осипович**

2. Год і місце народження: **1887 р. в. Київщина**

3. Послання, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

4. Професія, освіта, спеціальність: **Адвокат**

5. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

6. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

7. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

8. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

9. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

10. Накази, місце, звідки арештований (всіх осіб): **Київщина**

11. Статус, (особи, які є в'язнями, вказати, що це за в'язні): **Київщина**

12. Укази, які виконувалися (всіх осіб): **Київщина**

13. Вказати, чи були арештовані родичи (всіх осіб): **Київщина**

14. СОСТАВ СЕМЬЯ

Ім'я	Вік	Послання, місце, звідки арештований (всіх осіб)	Місце, звідки арештований (всіх осіб)
Садовський Валентин Осипович	1887	Київщина	Київщина
Садовський Осип Осипович	1857	Київщина	Київщина
Садовська Марія Осипівна	1884	Київщина	Київщина
Садовська Марія Осипівна	1884	Київщина	Київщина

АДВОКАТИ

В УКРАЇНСЬКОМУ

ДЕРЖАВОУТВОРЕННІ

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

АДВОКАТИ-БУДІВНИЧІ

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ
АДВОКАТУРИ І ПРАВА НАУК

Утворення Західно-Української Народної Республіки стало логічним підсумком розвитку українського національно-політичного руху на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорської імперії. Провідну роль у цьому процесі відіграли українські адвокати. Їхня громадська та політична діяльність сприяла кристалізації української ідеї, згуртуванню українців на спільну боротьбу за власну державність.

Під час визвольної боротьби українські адвокати Є.Петрушевич, К.Левицький, Л.Бачинський, С.Голубович, І.Макух, Д.Вітовський та інші представники правничої професії Галичини, Буковини та Закарпаття стали авторитетними лідерами суспільного процесу, взяли на себе місію творення і розбудови української держави на теренах колишньої Австро-Угорської імперії.

16 жовтня 1918 року правитель Австро-Угорщини цисар Карл підписав маніфест про перетворення Австро-Угорщини у федеративну державу. 18 жовтня 1918 року у Львові було скликано Установчі збори – Конституванту, на яких утворено представницький орган українців – Українська національна рада (УНРада). До неї увійшли українські депутати до австрійського парламенту та галицького сейму, представники українських політичних партій та студентства. Правники виявилися найбільш представленими у складі західноукраїнського парламенту – УНРади: з 187 депутатів вони становили майже третину – 55 осіб.

19 жовтня 1918 року за участю сотень делегатів з усіх повітів Галичини, УНРада проголосила створення на етнічних українських землях Австро-Угорської імперії української держави. 13 листопада 1918 року Українська Національна Рада затвердила конституційні основи новоствореної держави «Тимчасовий основний закон про державну самостійність українських земель бувишої австро-угорської монархії». Нова держава отримала назву Західно-Українська Народна Республіка. Було створено уряд – Тимчасовий Державний Секретаріат, прем'єр-міністром її державним секретарем фінансових справ став адвокат Кость Левицький. Президентом парламенту ЗУНР – Української Національної Ради та диктатором Західної Обласі Української Народної Республіки був адвокат Євген Петрушевич, а віце-президентом – адвокат Лев Бачинський. Прем'єр-міністром другого уряду ЗУНР і державним секретарем фінансів – адвокат Сидір Голубович. Міністром внутрішніх справ в уряді К.Левицького – адвокат Лонгин Цегельський, а в уряді С.Голубовича – адвокат Іван Макух, заступником міністра внутрішніх справ – адвокат Роман Перфецький. Головою (міністром) харчового уряду (міністерства) був адвокат Степан Федак, секретарем Президії уряду ЗУНР – адвокат Степан Витвицький. У місцевій владі з 48 політичних повітових комісарів, котрі очолили повітові виконавчі структури у листопаді 1918 р., 25 були адвокатами.

Утворена сторіччя тому на західноукраїнських землях ЗУНР, своєрідна «адвокатська республіка», заслуговує на шану і пам'ять нащадків.

- Державний і громадський діяч
- Дійсний і почесний член товариства "Просвіта" та Наукового товариства
- Прем'єр-міністр першого уряду ЗУНР
- Державний секретар (міністр) фінансів

Народився у місті Тисмениці у родині священика. Після закінчення у 1878 році гімназії у Станіславові (нині Івано-Франківськ) навчався на правничих факультетах Львівського та Віденського університетів. Будучи студентом університету, став одним з ініціаторів створення «Кружка правників» – фактично першого професійного об'єднання українських правників на західноукраїнських землях. У 1884 році склав докторат з права, а з 1890 року відкрив адвокатську канцелярію у Львові. Відомий як активний громадський діяч: заступник голови «Академічного братства», співзасновник, провідний діяч товариства українських ремісників «Зоря», «Народної торгівлі», страхового товариства «Дністер», «Кравего союзу ревізійного», «Земельного банку гіпотечного», директор «Кравего союзу кредитового», засідав в управі «Просвіти». Видатні досягнення адвоката Костя Левицького на політичній ниві Галичини: співзасновник і секретар «Народної Ради», член президії та президент Народного комітету Української національно-демократичної партії, депутат Палати Послів австрійського парламенту та Галицького Сейму, президент (голова) «Українського соймового клубу» в Галицькому Сеймі, протягом 1910 – 1916 рр. – президент українського клубу в австрійському парламенті. 9 листопада 1918 року Українська Національна Рада під головуванням Костя Левицького схвалила опрацьовану за його участі тимчасову Конституцію ЗУНР.

Адвоката Левицького було обрано головою першого уряду – Державного секретаріату ЗУНР та міністром фінансів.

Очолював делегації ЗУНР на міжнародних конференціях у Ризі (1920 р.), Женеві (1921 р.), був членом делегації ЗУНР на Генуезькій конференції (1922 р.). Головував у Комітеті політичної еміграції. У 1923 р., після самолівідації уряду ЗУНР згідно з рішенням Ліги Націй про анексію Східної Галичини, повернувся до Львова.

У міжвоєнний період Кость Левицький входив до Центрального комітету Українського національно-демократичного об'єднання. Заснував і очолив Союз українських адвокатів. К.Левицький залишив по собі вагомий історико-мемуарну спадщину: праці «Історія політичної думки галицьких українців 1848 – 1914 рр.», «Історія визвольних змагань галицьких українців у часи світової війни 1914 – 1918 рр.», «Великий зрив».

З приходом радянських військ у Західну Україну на початку Другої світової війни Кость Левицький був заарештований органами НКВС УРСР й 20 місяців утримувався в тюрмах Львова та Москви. Звільнений напередодні нападу Німеччини на СРСР і повернувся до Львова. Після проголошення Акта відновлення Української держави 30 червня 1941 р. К. Левицький став головою Ради сеньйорів. Помер 12 листопада 1941 р. Похований у Львові на Янівському цвинтарі.

- Державний і громадський діяч
- Прем'єр-міністр другого уряду ЗУНР
- Державний секретар (міністр) фінансів

Народився у с. Товстенке Гусятинського повіту (нині Чортківський район Тернопільської області) у родині заможних селян. Навчався у Тернопільській гімназії, юридичну освіту здобув у Львівському університеті. Доктор права. Адвокатське стажування Сидір Голубович відбув у канцелярії Станіслава Чикалюка в Тернополі. Працював адвокатом у Тернополі, Львові та в містечку Залічці. На ниві громадської праці проявив себе як редактор часопису «Подільський Голос» (Тернопіль) (1904, 1906–1907), голова філії товариства «Просвіта» (1904–1914) і осередку товариства «Сокири» у Тернополі. Сидір Голубович входив до дирекції Кравего союзу кредитового у Львові. Діяч Української національно-демократичної партії. Депутат австрійської Державної Ради (1911–1918) та Галицького Сейму (1913–1914).

Член Головної Української Ради (1914–1915) та Загальної Української Ради (1915–1916).

Державний секретар судівництва в першому уряді ЗУНР (9 листопада - грудень 1918 р.). Президент Ради Державних Секретарів і державний секретар фінансів, торгівлі та промисловості (січень–червень 1919). Уповноважений Диктатора ЗУНР з внутрішніх справ.

У Кам'янці на Поділлі брав участь у переговинах з урядом УНР. Діяч Закардонної Групи Української Національної Ради у Відні (1919–1923).

Після поразки визвольних змагань – один з ініціаторів створення Українського національно-демократичного об'єднання (1925). Співзасновник Союзу українських адвокатів (1929).

Помер у Львові, похований на Личаківському цвинтарі.

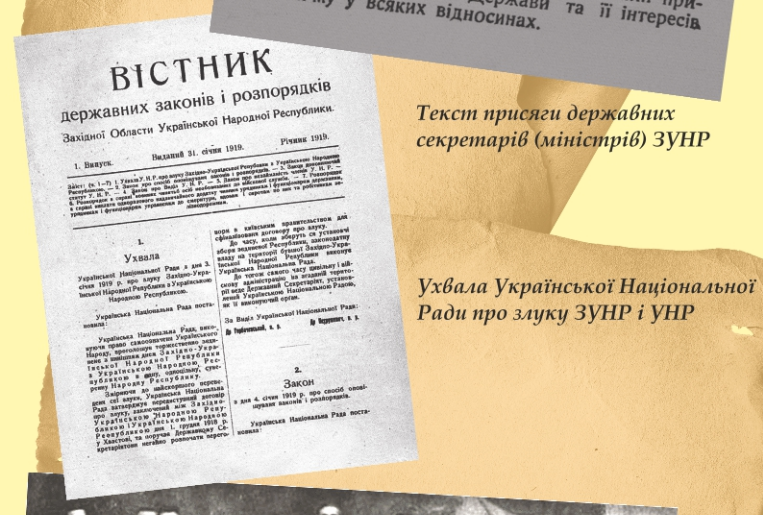
- Громадсько-політичний і державний діяч
- Міністр харчового міністерства ЗУНР
- Меценат

Народився у м. Перемишль (нині Республіка Польща) у родині вчителя народних шкіл. Навчався у Львівській академічній гімназії, юридичну освіту здобув у Львівському університеті. Доктор права. Працював адвокатом у Львові. Член-засновник українських фінансових товариств: «Дністер», «Центробанк», «Карпатія», Ревізійного союзу українських кооператив, «Земельного банку гіпотечного». Діяч Української національно-демократичної партії, член її Народного комітету. У 1915 р. арештований російською окупаційною владою та вивезений до Києва. У 1918 р. С.Федак – депутат Української Національної Ради. Голова (міністр) Харчового уряду (міністерства) ЗУНР (1918). Залишився в окупованому польськими військами Львові й очолив Горожанський комітет (1918–1922), який опікувався українським населенням міста. На початку 1919 р. був призначений міністром фінансів УНР, однак не зміг виїхати зі Львова й міністерської посади не обійняв. Співзасновник і перший голова Союзу українських адвокатів. Діяч Українського національно-демократичного об'єднання. Член-засновник Українського католицького союзу (1931). Помер у Львові, похований на Личаківському цвинтарі.

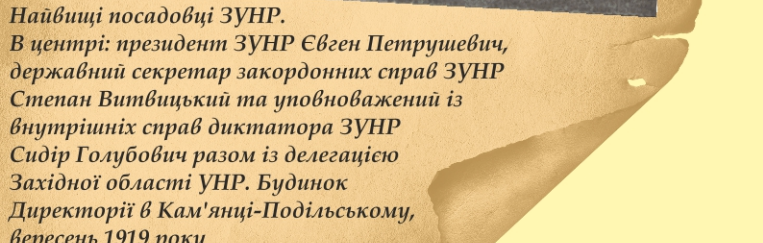
- Державний секретар (міністр) внутрішніх справ ЗУНР
- Заступник міністра внутрішніх справ УНР

Народився у с. Дорожів, присілку с. Мельники Долішні Самбірського повіту в родині селянина. Навчався у Дрогобицькій та Львівській академічній гімназіях (1894–1895), на юридичному факультеті Львівського університету. Доктор права. Адвокат у м. Товмач (нині м. Тлумач Івано-Франківської області). Діяч Української радикальної партії. Депутат до Галицького Сейму (1908–1914). Член Загальної Української Ради (1915–1916). Державний секретар внутрішніх справ ЗУНР (січень–червень 1919). Заступник міністра внутрішніх справ УНР в уряді Ісаака Мазепи (літо–осінь 1919). Голова Української краєвої ради у м. Хмільник (грудень 1919). Повернувся в Галичину з Херсонською дивізією Дієвої армії УНР (1920). Голова Української соціалістично-радикальної партії (1930–1939). Член Сенату Другої Речі Посполитої (1930–1935). Свою участь у державотворенні ЗУНР описав у мемуарах «На народній службі. Спогади». Помер і похований у м. Зальцбург (Австрія).

- Громадсько-політичний діяч
- Редактор

Народився в Самборі в родині викладача гімназії. Правничу освіту здобув у Львівському університеті. Доктор права. Працював в адвокатських канцеляриях Бережан і Підгайців. З 1907 року – у Львові, співдиректор Кравего кредитового союзу, секретар Народного комітету УНДП. У 1913 році відкрив власну адвокатську канцелярію у Підгайцях. Напередодні та в роки Першої світової війни – депутат до Галицького Сейму й австрійського парламенту. Член Загальної Української Ради. У 1918 р. увійшов до складу Української Національної Ради ЗУНР. Інтернований поляками у концтаборах у Баранові і Домб'ю, звільнений восени 1919 року. У 1920 – 1924 рр. – голова Міжпартійної Ради, один з лідерів правого крила Української народної трудової партії. Редактор газети «Громадська думка». З 1924 року очолював Український комітет. Помер і похований у Львові.

Найвищі посадовці ЗУНР. В центрі: президент ЗУНР Євген Петрушевич, державний секретар закордонних справ ЗУНР Степан Витвицький та уповноважений із внутрішніх справ диктатора ЗУНР Сидір Голубович разом із делегацією Західної області УНР. Будинок Директорії в Кам'янці-Подільському, вересень 1919 року

- Громадсько-політичний діяч
- Заступник державного секретаря (міністра) внутрішніх справ ЗУНР

Народився у м. Коломия у родині вчителя гімназії. Навчався у Коломийській гімназії, юридичну освіту здобув у Львівському та Віденському університетах. Доктор права. Голова українського студентського товариства «Січ» у Відні (1902). Адвокат у Сокалі, Бібрці, Львові, Куликові та Стрию. Організатор українських громадських інституцій у повітах Галичини. Діяч Української національно-демократичної партії. Депутат Галицького Сейму (1913–1914). Член Союзу визволення України (1914–1918), здійснював просвітницьку діяльність у таборах військовополонених у Німеччині. Член Загально-Української культурної ради (1916–1918).

Депутат Української Національної Ради ЗУНР. Заступник державного секретаря внутрішніх справ ЗУНР. Уповноважений для зв'язку з краєм та преси й пропаганди Колегії Уповноважених Диктатора ЗУНР у Відні (1920–1923). Віце-президент Всеукраїнської Національної Ради у Відні (1921). Голова Західно-Українського Товариства Ліги Націй (1922–1923). Співробітник Політичного центру Західної України в Берліні (1925–1929). Депутат Сейму Другої Речі Посполитої (1935–1938).

Член правління Союзу українських адвокатів (1929–1939). У 1939–1944 рр. працював нотаріусом на Холмщині. Загинув за нез'ясованих обставин у Львові. Похований на Личаківському цвинтарі.

Місця пам'яті ЗУНР

АДВОКАТИ

В УКРАЇНСЬКОМУ

ДЕРЖАВОТВОРЕННІ

У XX ст. адвокату Євгену Петрушевичу історія доручила президентство у парламенті Західно-Української Народної Республіки (1918 – 1923 рр.), адвокату Андрію Лівчицькому судилося стати Президентом Української Народної Республіки в екзилі у 1926 – 1954 рр., а Степану Витвицькому – його наступником, Президентом УНР в екзилі у 1954 – 1965 рр.

Ключовою заслугою усіх трьох адвокатів у добу Української революції було об'єднання українських земель в єдину незалежну державу Актом Злуки 22 січня 1919 р. Згодом Андрій Лівчицький та Степан Витвицький зуміли сформувати та організувати діяльність українського уряду в еміграції – Державного Центру Української Народної Республіки. Центр діяв упродовж 71 року, з них 39 років поспіль його очолювали вищезгадані адвокати.

Адвокати-президенти УНР на еміграції зберегли основні атрибути державної влади – прапор, державну печатку та президентські клейноди, які повернулися в Україну після проголошення незалежності у 1991 році.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ – ПАРЛАМЕНТУ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Після перемоги на виборах 1907 р. став депутатом австрійської Державної Ради (1907–1918), заступником голови (1907–1916) Української Парламентарної Репрезентації. У 1910–1914 рр. був депутатом Галицького сейму. Належав до політиків молодшої генерації і часто критикував старше покоління за надмірну лояльність австрійському уряду, в переговорах з яким був прихильником більш радикальної позиції щодо вирішення українського питання у Східній Галичині.

У роки Першої світової війни Є. Петрушевич став заступником голови Загальної Української Ради (1915–1916) та головою Української Парламентарної Репрезентації (1916–1918). Після розпаду Австро-Угорщини, 18 жовтня 1918 р. очолив у Львові парламент – Українську Національну Раду (УНРад), яка проголосила створення самостійної держави на українських етнічних землях монархії Габсбургів. Був членом української делегації у справі офіційного передавання Віднем влади в Східній Галичині українцям.

Після встановлення у Львові української влади у ніч на 1 листопада 1918 р., шляхом таємного голосування УНРадою Євген Петрушевич став головою («президентом») Президії та Виділу (керівного органу) УНРади. Мав репрезентативні функції глави держави. Після проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки і Західно-Української Народної Республіки, Є. Петрушевич став членом Директорії УНР від Галичини.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

заступника голови Ради Міністрів у кабінеті І. Мазепи.

З жовтня 1919 року А. Лівчицький – голова дипломатичної місії УНР у Польщі. 21 квітня 1920 р. підписав двосторонню політичну та торгово-економічну конвенцію з Польщею – Варшавський договір. У жовтні 1920 р. став головою Ради народних міністрів УНР. Після вбивства С. Петлюри з 1 червня 1926 р. став заступником голови Директорії і Головним отаманом військ УНР, очолив Державний центр УНР на еміграції.

Під кінець Другої світової війни А. Лівчицький переїхав з Варшави до Німеччини. Під його керівництвом уряд в еміграції активізував свою діяльність. У 1948 році за його ініціативою було створено Українську національну раду. У тому ж році, після реорганізації Державного центру, в складі якого було введено посаду президента, його обрали першим Президентом Української Народної Республіки в еміграції.

Помер Андрій Лівчицький у 1954 році у місті Карлсруе (Німеччина). У 1965 році перепохований на українському цвинтарі св. Андрія в Бавнд-Бруці (США).

Президент УНРади ЗУНР Є.Петрушевич, прем'єр-міністр ЗУНР С. Голубович та міністр закордонних справ С. Витвицький, Кам'янець-Подільський, літо 1919 р.

Група урядовців ЗУНР на чолі з Євгеном Петрушевичем у Кам'янці-Подільському, 1919 р.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

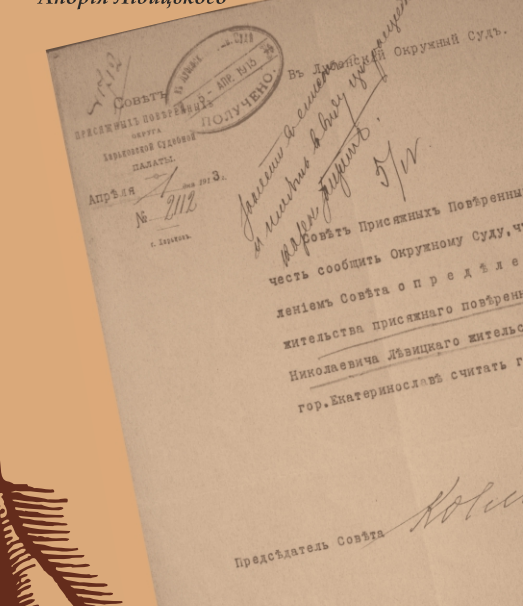
ною місією підготовки переобрання влади від австрійців у повіті. Після переходу влади до українців, його було включено до складу Української Національної Ради ЗУНР. Згодом, у зв'язку з утворенням 4 січня 1919 р. постійно діючої Президії УНРади, С. Витвицького обрано її секретарем.

Під час проголошення Соборності Степан Витвицький був у складі делегації від ЗУНР і разом з адвокатом та політиком Левом Бачинським підписав грамоту – звернення УНРади і Ради державних секретарів ЗУНР від 16 січня 1919 р. з викладом змісту Закону про злуку. 23 січня 1919 р. у Києві, на засіданні Трудового Конгресу, С. Витвицький зачитав Ухвалу Української Національної Ради ЗУНР, яка ратифікувала Акт Злуки.

12 лютого 1919 р. Степан Витвицький очолив закордонне відомство молодшої держави, замінивши на цій посаді В. Панейка, що перебував у Парижі. Відступ армії ЗУНР під натиском 80-ти тисячній польської армії за Збруч, змусив прем'єра і теж адвоката Сидора Голубовича та Степана Витвицького розпочати в Кам'янці-Подільському переговори з Симоном Петлюрою про перехід УГА за Збруч, де вже діяли війська Денікіна і більшовики. Після неузгодження позицій з польською стороною на переговинах, С. Витвицький, як міністр закордонних справ, отримав завдання налагодити дипломатичні відносини з країнами Антанти, зокрема з Великобританією. Завдяки перемовинам С. Витвицького з окремими членами англійського парламенту вдалося досягти певного поступу у їх ставленні до галицького питання, проте, конкретних результатів досягнуто не було.

Після розпуску уряду ЗУНР, у 1923 – 1939 рр. Степан Витвицький продовжив адвокатську діяльність у Дрогобицькому повіті, де відновив низку установ. Очолив філію «Просвіти», «Сільського господаря», «Маслосоюзу», працював у Союзі кооперативів, дбав про розвиток «Української Захорони», Народного дому, продовжував займатися політичною діяльністю в Українському національно-демократичному об'єднанні (УНДО).

Лист Ради присяжних повірених округу Харківської судової палати до Лубенського окружного суду із зазначенням місця проживання присяжного повіреного Андрія Лівчицького

Президент УНР в екзилі Андрій Лівчицький підписує документи

Під час польсько-української війни, внаслідок важкого становища Галицької Армії до боях, 9 червня 1919 р. Є. Петрушевич був проголошений Диктатором ЗУНР. Разом з Галицькою Армією, що відступала, 16 липня 1919 р. переїхав до Кам'янця-Подільського. Після поразки у Наддніпрянщині об'єднаних сил УНР і ЗУНР, що не справилися без зовнішньої підтримки, 16 листопада 1919 р. Є. Петрушевич з найближчим оточенням виїхав з Кам'янця через Румунію та Чехо-Словаччину до Відня, де утворив Уряд Диктатора. Основні зусилля у Австрії спрямував на дипломатичні заходи задля міжнародного визнання української державності у Західній Україні.

У серпні 1920 р. сформував еміграційний уряд ЗУНР, який до початку 1923 р. провадив активну зовнішньополітичну діяльність, домагаючись від світових лідерів та міжнародних інституцій визнання прав українців на національне самовизначення.

Президент Є. Петрушевич особисто брав участь у роботі делегацій ЗУНР на міжнародних форумах у Женеві (1920) та Генуї (1922). За фінансової допомоги української діаспори США і Канади, матеріально підтримував утворення Українського Вільного Університету у Відні.

Після рішення Ради Послів 14 березня 1923 р., про приналежність Східної Галичини до Польщі, Євген Петрушевич розпустив свій уряд. Через політичний тиск виїхав до Берліна де організував Політичний Центр Західної України. Берлінський центр Є. Петрушевича продовжив міжнародну діяльність пропагуючи українське питання на Заході та звертаючись до Ліги Націй з вимогами переглянути рішення Ради Амбасадорів. Пресовим органом Центру був часопис «Український Прапор», який виходив друком у Берліні у 1923–1932 рр.

У 1920-х рр. Є. Петрушевич деякий час був на позиціях радянськості, контактував з більшовицькими дипломатами, однак був розчарований цією ідеєю за наслідками проведення в Радянській Україні політики «українізації». Наприкінці 1930 рр. підписав політичні заповіті, офіційно підтримував утворення Карпатської України. В останні роки життя хворів та перебував у скрутному фінансовому становищі.

Помер адвокат Є. Петрушевич 29 серпня 1940 р. у місті Гермсфдорф, що біля Берліна. Перепохований прах Є. Петрушевича на Личаківському цвинтарі у Львові 1 листопада 2002 р.

Інститут президентства Української Народної Республіки в еміграції

Усі державні установи УНР, після окупації України більшовиками, перемістилися до сусідньої Польщі. Адвокат Андрій Лівчицький брав активну участь у формуванні і організації Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі (ДЦ УНР), який був заснований там у 1921 р.

Центр, діяв на підставі IV Універсалу Української Центральної Ради (1918 р.), актів Трудового конгресу України (1919 р.), Директорії УНР та Ради Народних Міністрів УНР (1920 р.) й об'єднував законодавчі та виконавчі державні органи влади.

Територіально Центр знаходився спершу у Тарнові (1921–1923 рр. нині м. Тарнув, Польща), потім у Парижі (1924–1926 рр., Франція), у Варшаві (1926–1939 рр., Польща), знову у Франції (1940–1944 рр.), згодом у Веймарі, Кісінгені, Мюнхені (1944–1976 рр., Німеччина). З 1976 р. до 1992 р. ДЦ УНР функціонував у США (Філадельфія).

Виконавчу гілку представляв Президент (до 1944 р. – головний отаман). Законодавчу владу репрезентувала Рада Республіки (1921 р.), пізніша назва – Українська Національна Рада (1948–1992 рр.).

За спогадами останнього Президента УНР на еміграції Миколи Плав'юка, діяльність Центру за напрямками, змістом і формою діяльності можна поділити на два періоди. Перший – від 1921 до 1944 рр., в цей час зусилля уряду УНР були спрямовані на її визнання державами світу, надання ними матеріальної, моральної і військової підтримки. Другий, повоєнний, етап діяльності екзильного уряду, періоду 1945–1992 рр. характеризувався консолідацією світового українства на ґрунті ідей УНР, визнання українського народу єдиною силою. Центр припинив своє існування з проголошенням Україною незалежності у 1991 році.

Президент УНР в екзилі Андрій Лівчицький (ліва), Михайло Омелянович-Павленко та Борис Мартос серед комбатантів-запорожців. Ймовірно 1947 - 1948 рр.

Починаючи з 1928 р. С. Витвицький незмінно обирався членом Центрального Комітету УНДО, упродовж 1935 – 1939 рр. належав до керівної групи УНДО, яку очолював В. Мудрий. Не сприймав радикальних методів політичної боротьби, проте як адвокат, був захисником політичних в'язнів на багатьох судових процесах.

Степан Витвицький у 1935 р. та у 1938 р. за результатами парламентських виборів був обраний депутатом до польського сейму, де став одним із найактивніших депутатів української фракції – Української парламентської репрезентації. Зважаючи на значний адвокатський досвід, він увійшов до правничої комісії парламенту.

З початком Другої світової війни адвокат Степан Витвицький поселився в місті Сяноку, звідти емігрував до Німеччини, де займався адвокатською діяльністю в Авсбургу та активно долучився до створення Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині, заснованого в листопаді 1945 року. Був обраний заступником Голови та керівником її юридичного відділу. Своєї функції, як заступник голови, виконував протягом двох років, а очолював відділ – протягом трьох років. Був в організаційній комісії щодо створення Української Національної Ради, до складу якої увійшли представники усіх політичних партій, що діяли в еміграції. На її першій сесії 16 липня 1948 року С. Витвицький був обраний заступником Голови і міністром закордонних справ.

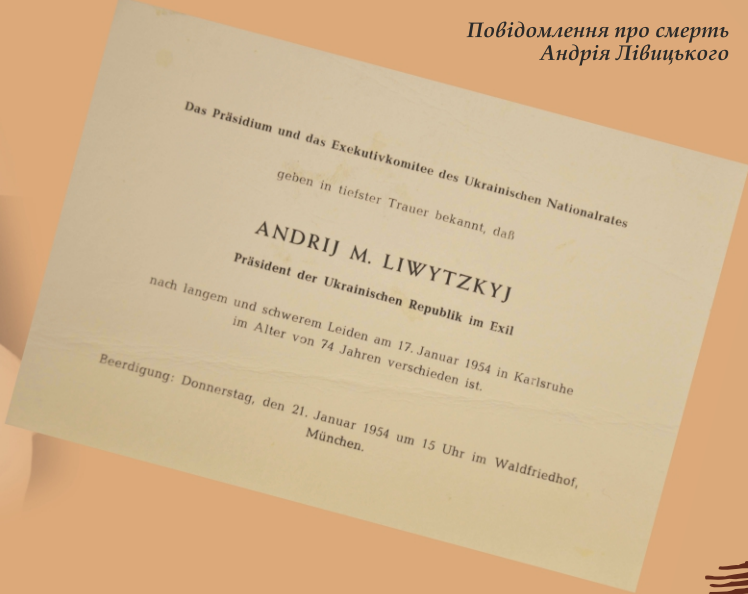
Перші роки діяльності УНРади в еміграції, під керівництвом Ісака Мазепи та Степана Витвицького, характеризуються як активною, самовідданою працею, спрямованою на піднесення національної свідомості українців за кордоном, так і численними розбіжностями між різними політичними торами української діаспори. Остання була розчарована підсумками Другої Світової війни, тому внаслідок довготривалих перемовин у червні 1951 р. Степана Витвицького було уповноважено встановити безпосередній зв'язок з американським урядом та іншими впливовими міжнародними інституціями, зокрема з ООН і з уповноваженими інших екзильних урядів.

У 1951 р. УНРада призначила Степана Витвицького представником уряду УНР у США. Там його діяльність мала найбільший вплив на місцеву українську спільноту. Одним із найважливіших завдань місії в США була консолідація українських еміграційних сил навколо ідеї державності України.

Після смерті першого Президента УНР в екзилі, адвоката Андрія Лівчицького, у березні 1954 р. другим Президентом УНР було одностайно обрано адвоката Степана Витвицького. На цій почесній посаді він захищав національні права українців, обстоював ідеї державності та соборності.

Помер у 1965 р. в Нью-Йорку, похований на українському православному цвинтарі у Байд-Бруку (США).

Повідомлення про смерть Андрія Лівчицького

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

АДВОКАТИ-ДІЯЧІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ
АДВОКАТУРНИ І ПРАВА НАУА

Адвокат Станіслав Дністрянський

1870-1935

Тернопіль

- Громадський і освітній діяч
- Учений-правознавець
- Автор Конституції ЗУНР
- Ректор Українського вільного університету

Народився у Тернополі у сім'ї доктора філософії, професора гімназії. Правничі студії розпочав у Львівському університеті, а вже через рік продовжив навчання у Відні. З 1894 року – доктор права. Протягом 1895 – 1896 рр. поглиблював правничі знання в університетах Берліна та Лейпцига. Повернувшись у Львів, викладав в університеті спочатку як доцент, а з 1901 р. – професор цивільного права. Читав курси лекцій з австрійського, рідинного та приватного права. Виступав за відкриття окремого українського університету у Львові, а також за рівноправність української та польської мов у навчанні. Став автором спеціальної праці «Права української мови на львівському університеті». У 1900 – 1907 рр. – редактор журналу «Часопис правничий і економічний». За ініціативою С. Дністрянського у Львові 18 квітня 1909 р. створено Товариство українсько-руських правників, яке він очолив. З 1910 р. за редакцією ученого почав виходити «Правничий вісник». У березні 1914 р. С.Дністрянський був організатором і головою першого з'їзду українських правників у Львові. Цього ж року обраний дійсним членом Наукового товариства імені Шевченка. Продуктивною була діяльність С.Дністрянського як парламентаря. У 1907 і 1911 рр. він обирався депутатом австрійського парламенту. Вхпив до Української парламентської репрезентації, обстоюючи права українців в Австро-Угорській імперії. З жовтня 1918 р. – член Української Національної Ради. Здійснював дипломатичну діяльність щодо визнання ЗУНР європейськими державами.

У 1919 р. для учасників Паризької мирної конференції підготував працю «Україна і митова конференція», опубліковану англійською, французькою та чеською мовами.

З 1919 р. С.Дністрянський – на еміграції. Спочатку у Відні, де у січні 1921 р. став одним із засновників і провідних викладачів Українського вільного університету (УВУ). Восени 1921 р. разом з університетом переїздить до Праги.

У 1922 – 1923 рр. С.Дністрянський – ректор УВУ. Згодом обирався проректором, деканом філософського факультету. Викладав курси міжнародного й цивільного права, видав підручник для студентів «Загальна наука права і політики». Одночасно у 1929 – 1933 рр. викладав у Німецькому університеті в Празі.

У 1934 р. С.Дністрянський відмовився від викладацької праці та переїхав до Ужгорода, де планував зайнятися адвокатською практикою та дослідженням звичаєвого права Закарпатської Русі.

С.Дністрянський – видатний учений-правознавець. Автор праць і підручників з приватного, державного та звичаєвого права: «Нова держава» (1923 р.), «Генеа та основи права» (1923 р.), «Культура, цивілізація і право» (1927 р.) та інших. Учений підтримував ідеї соціальної зумовленості правових інститутів і пріоритету нації над державою.

Помер С. Дністрянський в Ужгороді 5 травня 1935 року.

Український вільний університет (УВУ) – перший вищий навчальний заклад українців на еміграції після поразки Української революції 1917–1921 рр.

УВУ було відкрито у Відні 17 січня 1921 р., але наприкінці того ж року у пошуках більш сприятливих умов для розвитку, заклад переїхав до Праги, де продовжував свою діяльність до кінця Другої світової війни. У 1945 р. зі вступом до чеської столиці радянської армії більша частина викладацького та студентського складу була змушена переїхати до Західної Німеччини – у Мюнхен. Тут університет функціонує до сьогодні, ставлячи собі за мету слугувати інтелектуальним мостом між Україною та державами Європейського Союзу.

УВУ мав блискучий викладацький склад, в якому були також визначні адвокати. Серед засновників університету та ректорів – адвокат Станіслав Дністрянський. Більшість доцентів та професорів УВУ в міжвоєнний період була представлена активними учасниками визвольних змагань 1917–1921 рр.: серед них адвокати Опанас Андрієвський (професор цивільного права, декан правничого факультету), Володимир Старосольський, Андрій Яковлів.

Адвокат Андрій Яковлів

1872-1955

США

- Український громадський і політичний діяч, дипломат, учений
- Голова уряду УНР в еміграції та міністр юстиції
- Ректор Українського вільного університету

Народився у Чигирині (нині Черкаська область) у сім'ї священика. Здобув освіту в духовній семінарії та на юридичному факультеті Юр'ївського університету (сучасний Тартуський університет, Естонія). У 1904 – 1917 рр. працював юрисконсультом Київської міської управи та казенної палати, помічником адвоката. З 1913 р. – адвокат округу Київської судової палати. У 1917 р. – один із засновників Українського правничого товариства. Член Української Центральної Ради та Комітету Української Центральної Ради від Української партії соціалістів-федералістів. У березні-квітні 1918 р. очолював канцелярію Центральної Ради. 15 квітня 1918 р. виїхав до Відня як голова дипломатичної місії в Австро-Угорщині. За доби Української Держави П.Скоропадського очолював департамент міністерства зовнішніх справ. У 1919 р. – голова надзвичайної дипломатичної місії УНР у Бельгії та Нідерландах.

З 1923 р. перебував на еміграції у Чехословаччині. Викладав в українських вищих освітніх закладах. 1930 р. та 1944 р. – ректор Українського вільного університету у Празі, професор Української господарської академії у Подєбрадах (Чехословаччина), 1939 – в.о. директора Українського наукового інституту у Варшаві (Польща). Один із засновників і голова Музею визвольної боротьби України.

Відіграв важливу роль у діяльності Державного центру Української Народної Республіки в екзилі. Займав деякий час посаду міністра юстиції, а з 1944 по 1945 рік, виконував обов'язки голови правління УНР у вигнанні.

У 1945 р. виїхав до Західної Німеччини, згодом – до Бельгії. З 1953 р. жив у США.

У науковій спадщині А.Яковліва – праці, присвячені українсько-московським договором доби гетьманів Б.Хмельницького, І.Виговського. Учений цікавився історико-теоретичними підвалинами українського права та іноземними впливами на нього.

Помер А.Яковлів у 1955 р. у Нью-Йорку. Похований на цвинтарі Св. Андрія у Баунд-Бруці (штат Нью-Джерсі, США).

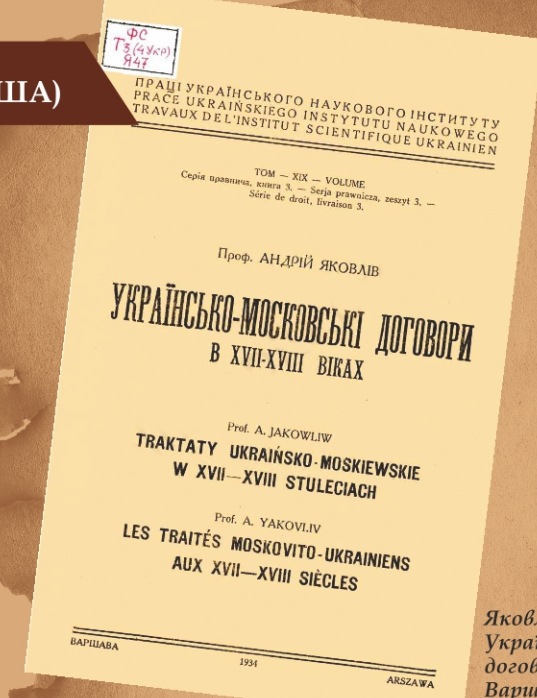
Адвокат Марія Бек

1908-2005

США

- Американська державна, громадська й політична діячка
- Перша жінка-голова Муніципальної ради міста Детройт (США)

Народилася у родині українських емігрантів з південної Лемківщини (сучасна територія Словаччини) у місті Форд-Сіті (штат Пенсильванія, США). У 1921 р. батьки відправили її на навчання в Галичину. Навчалася у гімназії в Чорткові. У 1925 році закінчила Коломийську гімназію та повернулася до США. Вищу правничу освіту отримала у Пітсбурзькому університеті (США). У 1944 році здобула звання доктора юриспруденції і стала першою жінкою, яка отримала наукове звання у цьому університеті. Працювала в адвокатурі та журналістиці. У 1949 р. Марія Бек – перша жінка, яка увійшла до Муніципальної ради Детройту. А через рік стала Президентом Муніципальної Ради і обіймала цей пост упродовж двадцяти років. М. Бек призначила в Раду опікунів першу жінку-афро-американку, зробила значний внесок у справу збереження історичних архітектурних пам'яток, турбувалася про поліпшення санітарно-побутових умов проживання в Детройті, розвивала молодіжний спорт, виступала за розширення програм, що попереджують дитячі та юнацькі правопорушення. Марія Бек активно працювала в українських організаціях у США. Невтомно привертала увагу міжнародної спільноти до становища українського та інших народів, які вимушені були жити в умовах тоталітарного комуністичного режиму в СРСР. Померла Марія Бек у 2005 р. і похована на цвинтарі Св. Андрія у Баунд-Бруці (штат Нью-Джерсі, США).

Яковлів А. Українсько-московські договори в XVII - XVIII віках. Варшава, 1931

Адвокат Роман Гнатишин

1934-2002

Канада

- Канадський громадсько-політичний і науковий діяч українського походження
- 24-й генерал-губернатор Канади

Народився у м.Саскатун (Канада) у родині українського емігранта Івана Гнатишина. Батько тривалий час займався адвокатською діяльністю, у 1957 р. отримав статус королівського адвоката і у 1959 р. став сенатором від Саскатунського округу. Р. Гнатишин закінчив юридичний факультет Саскачеванського університету. Протягом 27 років займався адвокатською практикою, був президентом адвокатського товариства провінції Саскачеван. У 1966 – 1974 рр. читав лекції з права в Саскачеванському університеті. Політичну кар'єру розпочав у Прогресивно-консервативній партії Канади. У 1974 р. обраний членом парламенту Канади, де працював понад 14 років. Займав посади міністра енергетики у 1979 – 1980 рр. та міністра юстиції у 1986 – 1988 рр. 14 грудня 1989 р. був призначений генерал-губернатором Канади. Одним із пріоритетних напрямів своєї діяльності проголосив політику багатокультурності, яку розглядав як важливий чинник забезпечення рівності та єдності в країні. У 1992 р. відвідав Україну з офіційним візитом. Доклав багато зусиль для розвитку співробітництва між Канадою та Україною. Помер Роман Гнатишин у 2002 році у м. Оттава.

Засідання в Українському вільному університеті у Празі. У президії кравчий зліва - Андрій Яковлів. Жовтень, 1931 р.

Український правничий з'їзд у Празі, 1933 р

Адвокат Іван Яремко

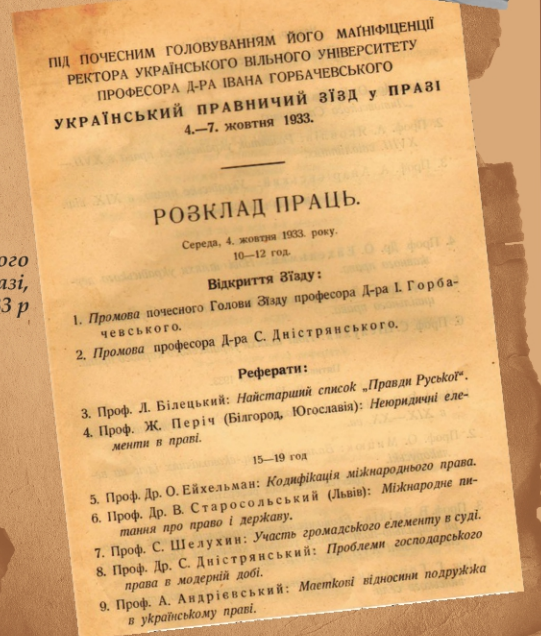
1918-2010

Канада

- Громадсько-політичний діяч українського походження в Канаді
- Депутат парламенту та міністр в уряді провінції Онтаріо
- Меценат і філантроп

Народився у Велланді, провінція Онтаріо в родині українських емігрантів, які переїхали в Канаду в 1912 році. Вивчав юриспруденцію в університеті Торонто. З 1944 року працював адвокатом. Водночас 23 роки життя присвятив політиці. Іван Яремко – перший у Східній Канаді депутат українського походження у парламенті провінції Онтаріо (1951 – 1975 рр.). У 1953 р. призначений королівським радником. Протягом 1958 – 1974 рр. на посаді міністра в уряді провінції Онтаріо. Очолював міністерства суспільної опіки, транспорту, громадянства та Провінційний секретаріат. З 1976 р. – президент апеляційних трибуналів ліцензії і комерційних реєстрацій в Онтаріо. З 1957 р. – президент Адвокатського клубу в Торонто. Іван Яремко був палким захисником прав людини та багатокультурності в Канаді. Разом з дружиною Мирославою забезпечив фінансову підтримку проекту цифрового збереження бібліотек, які стосуються української історії, літератури, мови і культури в бібліотеках Канади. Подружжя Яремків стало фундатором програми багатокультурності та прав людини на юридичному факультеті Торонтського університету. Помер Іван Яремко у 2010 році в Торонто.

Програма Українського правничого з'їзду у Празі, 4-7 жовтня 1933 р

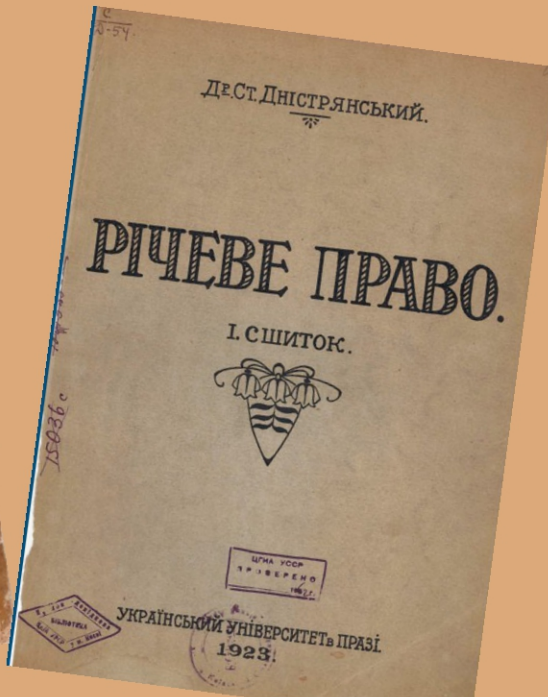
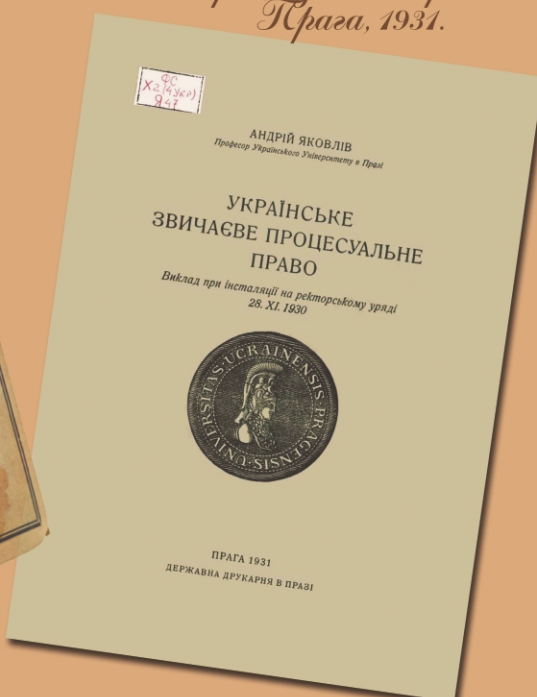
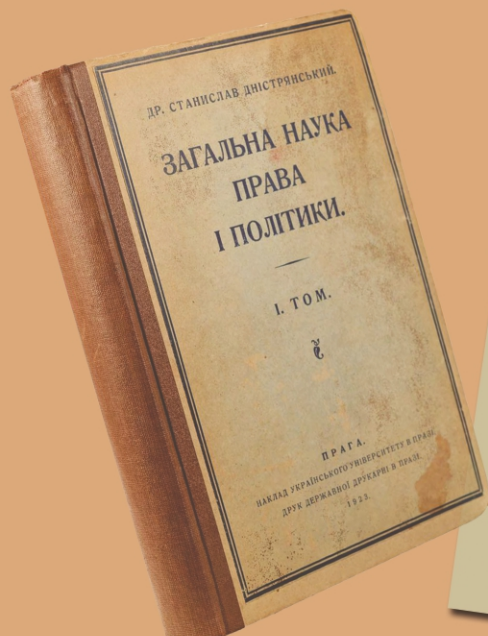

Дністрянський С.
агальна наука права і політики.
Прага, 1921.

Яковлів А.
Українське звичаєве
процесуальне право.
Прага, 1931.

С.Дністрянський
Цивільне право. Відень, 1919.

С.Дністрянський
Річезе право.

АДВОКАТИ

В УКРАЇНСЬКОМУ

ДЕРЖАВНОМУ